

Súd: Mestský súd Košice
Spisová značka: 25C/15/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118205684
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 05. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marta Melicherčíková
ECLI: ECLI:SK:MSKE:2025:7118205684.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Košice sudkyňou JUDr. Martou Melicherčíkovou v právnom spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. XXX/XX, XXX XX D., zastúpený Advokátskou kanceláriou Perhács s.r.o., so sídlom Jelenec 353, 951 73 Jelenec, IČO: 51 864 983, proti žalovanému: Slovenská republika v ktorej mene koná: Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrová 2, 812 85 Bratislava, v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom, takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 27.500,- EUR s 5 % ročným úrokom z omeškania od 12.4.2018 do zaplataenia, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcich častiach žalobu z a m i e t a .
- III. Žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov konania v plnej výške.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou zo dňa 9.5.2008 sa domáhal zaplataenia majetkovej ujmy vo výške 93.340,- EUR a sumy 100.000,- EUR s prísl. titulom nemajetkovej ujmy, ktorá mu vznikla v súvislosti s nezákonným rozhodnutím a nesprávnym úradným postupom orgánu verejnej moci. Požadoval aj náhradu trov konania.

Žalobný návrh odôvodnil skutočnosťami, že uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 2.12.2008, sp. zn. ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2, písm. a) Trestného zákona s poukazom na §138 písm. h) Trestného zákona v súbehu so zločinom podieľníctva podľa §20, § 231, ods. 1 písm. a), ods. 3, písm. b) Trestného zákona, proti ktorému uzneseniu o vznesení obvinenia žalobca v zákonnej lehote podal sťažnosť.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie zo dňa 3.12.2008 sp. zn. BB-Tp 49/2008 bol žalobca vzatý do väzby. Aj proti tomuto uzneseniu podal sťažnosť.

2. Uznesením prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR zo dňa 11.12.2008 sp. zn. VII/2 Gv190/08 -59 bola sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o vznesení obvinenia zamietnutá.

Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 19.12.2008 sp. zn. 1Tošs 38/2008 bolo uznesenie prokurátora zo dňa 11.12.2008 zrušené a žalobca bol ihneď prepustený na slobodu.

3. Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 18.5.2012 podal na žalobcu obžalobu Okresnému súdu Trebišov.

Uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 27.9.2012 bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi .

Následne prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 17.12.2012 podal sťažnosť proti uzneseniu súdu o odmietnutí obžaloby a vrátení veci, z ktorého dôvodu rozhodoval Krajský súd v Košiciach, ktorý uznesením zo dňa 11.2.2013 sp. zn. 4To/ 6/2013 - 1014 uznesenie Okresného súdu Trebišov zrušil a uložil mu, aby vo veci znova konal a rozhodol.

4. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 19.6.2014 sp. zn. 1T/28/2012 bol žalobca podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že skutok nie je trestným činom.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal odvolanie voči rozsudku Okresného súdu Trebišov, o ktorom rozhodoval odvolací súd.

Uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 10.2.2015 sp. zn. 8To/102/2014 - 1184 bol rozsudok Okresného súdu Trebišov zrušený a vec mu bola vrátená s tým, aby ju v potrebnom rozsahu prejednal a znovu rozhodol.

5. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 22.12.2015 sp. zn. 1T/28/2012 - 1250 bol žalobca podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby prokurátora oslobodený z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Aj proti tomuto rozsudku prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal odvolanie.

6. Novým rozhodnutím, rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 sp.zn. 1T/28/2012 bol žalobca opätovne spod obžaloby prokurátora oslobodený z dôvodu, že nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol trestne stíhaný. Rozsudok tohto súdu zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 nadobudol právoplatnosť 26.6.2017.

7. Z dôvodu, že orgán verejnej moci - vyšetrovateľ 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky tým, že vydal uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 2.12.2008 sp. zn. . E.: F./G., na základe ktorého bol žalobca kriminalizovaný viac ako 8 rokov (presne 102 mesiacov), sa dopustil nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu. Žalobca za nesprávny úradný postup považoval aj zamietnutie svojej sťažnosti proti uzneseniu o vznesení obvinenia prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry, podanie obžaloby prokurátorom a odvolanie zo strany Okresnej prokuratúry Trebišov. Keďže trestné stíhanie žalobcu sa skončilo oslobodzujúcim rozsudkom, konštatoval, že všetky rozhodnutia vydané v trestnom konaní a vykonané úkony boli nezákonné.

8. Z uvedených dôvodov žalobca ako poškodený podal žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím ako aj nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom v zmysle § 15 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorá mu bola v trestnom konaní spôsobená.

9. Ministerstvo vnútra na preskúmaný prípad neaplikovalo § 4 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z. z. účinného do 31.12.2008, podľa ktorého orgánom konajúcim v mene štátu vo veci náhrady škody je ministerstvo vnútra, ale uplatnený nárok na náhradu škody postúpilo na generálnu prokuratúru.

Generálna prokuratúra listom zo dňa 4.4.2018 sp. zn. VI/4/Gc, 10/18/1000-6 upovedomila žalobcu, že ním uplatňovaný nárok na náhradu škody neuspokojí z dôvodu, že nie sú dané zákonné dôvody a zákonné podmienky na uspokojenie jeho uplatňovaných nárokov.

10. Žalobca poukazujúc na ust. §3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. mal za to, že uvedené citované ustanovenie zakladá objektívnu zodpovednosť štátu, ktorej sa nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia jeho orgánu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť. Rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Poukazujúc na judikatúru najvyššieho súdu zodpovednosť za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci je zákonom č. 514/2003 Z.z. koncipovaná ako zodpovednosť objektívna, to znamená, že zo strany oprávneného subjektu, poškodeného, nie je potrebné preukázať zavinenie vo forme úmyslu, resp. nedbanlivosti, ale stačí preukázať, že škoda je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu - tzv. zodpovednosť za výsledok.

11. Poukazujúc na zákonné ustanovenia zák. č. 514/2003 Z.z - § 5 ods. 1, § 9 ods. 1, §16 ods. 4, § 17 ods. 1, ods. 2, ods.3 i na ustanovenia Ústavy SR, žalobca mal za to, že trestné stíhanie je najzávažnejším zásahom do osobnostných práv jednotlivca orgánmi verejnej moci, pričom vyvoláva ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život, ako aj na jeho osobnosť, ako takú. Zasahuje do súkromného života jednotlivca, do jeho cti i dobrej povesti, preto takýto zásah je spôsobilý porušiť právo na rešpektovanie a ochranu rodinného a súkromného života, dôstojnosti, osobnej cti a dobrej povesti, tak ako to zaručuje čl. 19 ods. 1 a 2 ústavy.

12. Právoplatnosťou rozhodnutia o zastavení trestného stíhania alebo oslobodenia spod obžaloby rozhodnutím súdu sa trestné konanie končí, zanikajú účinky rozhodnutia o začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia.

V danom prípade Okresný súd Trebišov rozsudkom zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 žalobcu spod obžaloby Okresnej prokuratúry Trebišov oslobodil. Za situácie, keď orgán činný v trestnom konaní - vyšetrovateľ policajného zboru vzniesol voči žalobcovi obvinenie, ktoré nebolo v súlade so zákonom, pretože žalobca bol spod obžaloby oslobodený, má žalobca nárok na náhradu škody, ktorá mu týmto nezákonným rozhodnutím bola spôsobená. Vznesenie obvinenia bolo teda nezákonným rozhodnutím a vedenie trestného stíhania nesprávnym úradným postupom.

13. Škoda žalobcovi vznikla následkom nezákonného rozhodnutia, nezákonné rozhodnutie a škoda sú vo vzájomnom pomere príčiny a následku, pričom je preukázateľné, že nebyť nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia, ku škode by nedošlo. Nezákonného rozhodnutia sa orgán verejnej moci dopustil tým, že vydal uznesenie o vznesení obvinenia zo dňa 2.12.2008, proti ktorému uzneseniu sa žalobca bránil, podal sťažnosť, čím bola splnená aj podmienka uvedená v ust. § 6 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.

14. Žalobca v konaní uplatnil nárok na náhradu skutočnej škody, ktorá spočíva v uhradených trovách právneho zastupovania na obhajobu v uvedenej trestnej veci v sume 2 500 Eur, ktoré žalobca skutočne zo svojho majetku uhradil, v nevyplatenom odchodnom vo výške 9 081 Eur, na vyplatenie ktorého žalobca tým, že bol prepustený zo služobného pomeru colníka v podstate z dôvodu trestného stíhania stratil nárok, domáhal sa aj ušlého zisku vo výške 62 942,16 Eur, čo predstavuje 102 mesiacov za dobu trvania trestného stíhania a predstavuje čistý príjem colníka za toto obdobie, alebo ušlého zisku vo výške 81 759 Eur, o ktorý sa mohol majetok žalobcu zväčšiť, podľa výšky priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve Slovenskej republiky.

15. Žalobca sa domáhal aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 100 000 Eur, keďže mal za preukázané, že bol nespravodlivo trestne stíhaný od 2.12.2008 do 26.6.2017, teda viac ako 8 rokov, počas ktorej doby nespravodlivého trestného stíhania bol vo väzbe, musel sa zúčastňovať na úkonoch prípravného konania, tzv. policajného vyšetrovania a po podaní obžaloby aj v konaniach pred súdom. Väzobné stíhanie, účasť na výsluchoch počas policajného vyšetrovania, účasť na hlavnom pojednávaní pred súdom, rovnako ako hrozba trestu odňatia slobody u žalobcu zanechali trvalé následky a spôsobili mu neopísateľné strezy a psychickú traumu, čo sa prejavilo aj na jeho zdraví. Počas celého obdobia neustále čelil nepríjemnostiam, každý sa naň pozeral ako na zločinca z radov colníkov, svojim príbuzným, kamarátom, známym musel a žiaľ i dodnes musí vysvetľovať, že trestne stíhaný bol nezákonne. Uvedené obdobie mimoriadne zle vplývalo na jeho dve dcéry, ktoré museli denne čeliť nepríjemným poznámkam zo strany spolužiakov, niekedy aj učiteľov. To, že sa žiadneho skutku nedopustil musel všetkým vysvetľovať.

16. Dôsledky trestného stíhania a v neposlednom rade aj väzobného stíhania boli v rozsahu, ktoré mali za následok absolútny úpadok kvality života žalobcu, jeho profesionálneho tak aj rodinného, spoločenského a finančného. Žalobca prišiel o pravidelný mesačný príjem, keďže na základe trestného stíhania bol prepustený zo služobného pomeru colníka, teda istotu, že dokáže zabezpečiť každodenné potreby svojej rodiny. Trestné stíhanie žalobcu malo za následok pokles životného štandardu tak jeho samotného, ako aj jeho rodiny.

Žalobca bol toho názoru, že trestné stíhanie bolo realizované v rozpore so zákonom, z ktorého dôvodu je spôsobilé vyvolať vedľa vzniknutej majetkovej škody aj vznik nemajetkovej ujmy vo sfére osobnostných práv. Preto bol toho názoru, že v danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami a nesprávnym úradným postupom, najmä vzhľadom na závažnosť nesprávneho úradného postupu a skutočnosť, že v dôsledku trestného stíhania sa nemohol plne pracovne realizovať v rámci svojich schopností a možností, a nemohol naďalej pracovať v štátnej správe. Žalobca bol colníkom, avšak v dôsledku trestného stíhania prestal byť bezúhonnou osobou a bol prepustený zo služobného pomeru, následne mal v dôsledku trestného stíhania vážne problémy pri hľadaní zamestnania. Aj pri uplatnení náhrady nemajetkovej ujmy poukázal na psychické, fyzické utrpenie, strádanie od začiatku trestného stíhania do jeho ukončenia a poškodenie jeho povesti a sťaženie spoločenského uplatnenia v spoločenskom, občianskom a pracovnom postavení.

17. Žalobca ako žalovaného v žalobnom návrhu uviedol Slovenskú republiku zastúpenú Ministerstvom vnútra SR, ktorý orgán sa vyjadril k žalobe o náhradu škody písomným podaním zo dňa 20.8.2018.

V prvom rade namietal nedostatok pasívnej vecnej legitímácie žalovaného s tým, že Ministerstvo vnútra SR nie je orgánom príslušným konať v mene Slovenskej republiky poukazujúc na ust. § 4 ods. 1 písm. b) zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého zákonného ustanovenia a podmienok stanovených v tomto zákonnom ustanovení je jeho príslušnosť vo veci konať vylúčená. V danom prípade ústredným orgánom príslušným konať vo veci na strane žalovaného za štát je Generálna prokuratúra SR. S poukazom na

judikatúru , táto strana sporu žiadala, aby sa súd vysporiadal z dôvodu hospodárnosti s uvedeným pred ďalším postupom v konaní.

18. Ministerstvo vnútra potvrdilo, že žalobca požiadal tento orgán o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody listom zo dňa 3.1.2018 , ktorú žiadosť Ministerstvo vnútra SR postúpilo Generálnej prokuratúre SR na vybavenie.

Poukazujúc na ust. § 6 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. , podľa názoru žalovaného uznesenie o vznesení obvinenia v tomto prípade nebolo prokurátorom zrušené z dôvodu nezákonnosti. Pokiaľ ide o náhradu nemajetkovej ujmy žalovaný mal za to, že táto je limitovaná výškou náhrady poskytovanej osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 215/2006 Z.z. o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi v znení zákona č. 79/2008 Z.z., a teda nesmie presiahnuť 50 násobok minimálnej mzdy. Náhradu majetkovej ujmy považoval za nepreukázanú. Z uvedených dôvodov žiadal žalobu v plnom rozsahu ako nedôvodnú zamietnuť.

19. Súd sa vysporiadal so skutočnosťou , ktorý orgán koná v mene štátu , a tým podľa ust. § 4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z.z je Generálna prokuratúra SR , ktorej bol doručovaný rovnopis žaloby na vyjadrenie.

20. Okresná prokuratúra Košice I vo veci zaujala písomné stanovisko, keď žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť, z dôvodu nepreukázania existencie nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu. Podľa tohto orgánu žalobca považoval v predmetnom konaní za nezákonné rozhodnutie uznesenie vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 2.12.2008, ktorým mu bolo vznesené obvinenie za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa. Podľa Generálnej prokuratúry SR žalobca v žalobe nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia, na základe ktorého by mu prináležal nárok na náhradu škody v zmysle zákona 514/2003 Z.z. poukazujúc na rozhodnutie Ústavného súdu SR č. k. II.ÚS 163/2013-50, podľa ktorého uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila.

Do pozornosti dal aj rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Lavrechov proti Českej republike zo dňa 20.6.2013, v ktorom sa uvádza, že „ skutočnosť, že bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby samo o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné, alebo od začiatku inak vadné“. V tomto smere rovnako poukázal na judikatúru.

Preto bol toho názoru, že v danej veci nebola splnená základná podmienka úspešného uplatnenia náhrady škody, a to existencia nezákonného rozhodnutia.

21. Poukazujúc na súdne rozhodnutia jednotlivých súdov, žalovaný bol toho názoru, že základné zásady trestného konania boli dodržané, nakoľko zistené skutočnosti nasvedčovali tomu, že bol trestný čin spáchaný , a že na podklade zistených skutočností bol dostatočne odôvodnený záver, že tento trestný čin spáchala určitá osoba, pričom preukázanie viny obžalovaného bolo až vecou dokazovania pred súdom. Žalobca pri výsluchu pred vyšetrovateľom PZ poprel skutky kladené mu za vinu, okrem iného uviedol, že zaistený tovar - 2 kartóny cigariet zanesol na stanovište č. 1, avšak zaistený tovar do prvotnej evidencie nezapísal, pričom uviedol, že „ ani neviem ako sa volá, lebo do nej som ešte nikdy nezapísal“. Po premietnutí obrazovo-zvukového záznamu odmietol k veci vypovedať.

Žalovaný bol toho názoru, že s poukazom na zabezpečené dôkazy bolo vznesenie obvinenia žalobcovi dôvodné a v súlade so zákonom. V súdnom trestnom konaní došlo k oslobodeniu žalobcu spod obžaloby predovšetkým z procesných dôvodov spočívajúcich v tom, že usvedčujúci obrazovo-zvukový záznam súd vyhodnotil ako nezákonný dôkaz, a následne všetky ostatné dôkazy s tým spojené nechal do úvahy. To však neznamená, že žalobca sa skutku v skutočnosti nedopustil.

22. Pri uplatňovaní nároku na náhradu skutočnej škody s poukazom na §16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. žalovaný bol toho názoru, že pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný.

V rámci žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalobca požadoval iba náhradu skutočnej škody - náhradu straty na zárobku , ušlý zisk v sume 80 000 Eur a náhradu nemajetkovej ujmy v sume 100 000 Eur. Nakoľko žalobca v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku nepožadoval náhradu škody titulom trov obhajoby ani titulom nevyplateného odstúpného, žalovaný považoval nárok žalobcu v tejto časti za nedôvodný, keďže uvedené nároky neboli Generálnou prokuratúrou SR predbežne prerokované.

Navyše v časti nároku na náhradu škody titulom trov obhajoby žalovaný namietal aj to, že žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal vznik škody, teda, že uvedenú čiastku aj skutočne uhradil. Rovnako

stanovisko zaujal aj k sume 62 942,16 Eur, t.j. k ušlému zisku, pričom bol toho názoru, že žalobca ani v tomto smere nepredložil žiaden dôkaz, ktorý by preukazoval jeho prepustenie zo služobného pomeru. S poukazom na judikatúru Najvyššieho súdu SR, žalovaný mal za to, že trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru sú dve odlišné konania, zverené zákonom odlišným orgánom, upravené odlišnými právnymi predpismi. Otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre personálne opatrenie - prepustenie zo služobného pomeru. Správne orgány vo veciach služobného pomeru colníkov majú totiž zákonom danú kompetenciu konať samostatne, nezávisle od výsledkov iného napr. trestného konania. Ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Oslobodzujúci rozsudok taktiež neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože takéto porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu. V tejto súvislosti dal do pozornosti ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR.

Pri uplatnení druhej sumy vo výške 81 759 Eur charakterizovanou ako možný ušlý zisk žalobcu, žalovaný zaujal jednoznačné stanovisko spočívajúce v tom, že ide o hypotetickú sumu. Predpoklad, že by žalobca mohol aj v skutočnosti získať za dané obdobie zisk v uvedenej výške je výlučne hypotetický, a z pohľadu určenia výšky skutočnej škody neprijateľný.

23. Pri uplatnení nároku na nemajetkovú ujmu žalovaný poukázal na ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z., podľa ktorého výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná podľa ods. 2 nemôže byť vyššia, ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým právnym predpisom je zák. č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Citované zák. ustanovenie je platné a účinné od 1.1.2013, pričom žalobný návrh žalobcu bol podaný na súd 28.2.2018, teda po nadobudnutí účinnosti citovaného ust. zákona.

V súvislosti s aplikáciou ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. žalovaný podotkol, že absencia prechodných ustanovení v zákone č. 412/2012 Z.z., ktorý novelizoval zákon č. 514/2003 Z.z. od 1.1.2013, nemôže mať za následok svojvoľné nerešpektovanie vôle zákonodarcu súdom pri vydaní rozhodnutia v čase účinnosti tejto novely, ktorá je pre rozhodovanie súdov o výškach náhrad nemajetkovej ujmy záväzná. Aj v tomto smere poukázal na súdne rozhodnutia.

24. Žalobca zaujal stanovisko k vyjadreniu žalovaného ohľadne orgánu konajúceho v mene SR, keď trval na tom, že týmto orgánom je ministerstvo vnútra.

Súčasne uviedol, že žalobca bol prepustený zo služobného pomeru colníka v podstate a výlučne na základe obrazovo-zvukového záznamu (navyše nezákonne získaného dôkazu), ktorý v rozpore s platným trestným poriadkom vyšetrovateľ inšpekčnej služby poskytol Colnému riaditeľstvu Michalovce. V tomto smere žiadal zabezpečenie personálneho spisu žalobcu ako colníka. Vo vzťahu k uplatneniu nároku žalobcu na nemajetkovú ujmu, ten trval na tom, že limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy - § 7 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. nemožno aplikovať na daný prípad, keďže nezákonné uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané 2.12.2008, teda pred dňom nadobudnutia účinnosti citovaného ustanovenia, pred 1.1.2013. Ústavný súd SR vo veci aplikácie zák. č. 514/2003 Z.z. a zák. č. 412/2012 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zák. č. 514/2003 Z.z. rozhodol, že limitáciu výšky náhrady nemajetkovej ujmy nemožno aplikovať na prípady, keď uznesenie o začatí trestného stíhania bolo vydané pred dňom nadobudnutia ich účinnosti (t.j. vo vzťahu k § 17 ods. 3 pred 1.1.2009 a vo vzťahu k § 17 ods. 4 pred 1.1.2013). Z judikatúry vyplýva aj to, že právo poškodeného na náhradu škody vzniká momentom vydania nezákonného rozhodnutia, vzatia do väzby, či zbytočnými prietiahmi v konaní bez ohľadu na to, že žalovateľným nárokom sa stáva až po splnení ďalších podmienok. Preto aplikovať ustanovenie § 17 v zmysle novely (zák. č. 412/2012 Z.z.) na prípady, keď uznesenie o vznesení obvinenia bolo vydané pred 1.1.2013, by znamenalo pripustiť, že hoci v čase pred nadobudnutím účinnosti novely vzniklo poškodenému právo na náhradu nemajetkovej ujmy vo vyššej výške, toto jeho právo v časti prevyšujúcej horný limit zavedený uvedenou novelou zaniklo dňom jej účinnosti. Takýto prístup by popieral nielen princíp úplného odškodnenia, ale spôsoboval by aj nepripustné odňatie už existujúceho práva, zásah do legitímnej nádeje poškodeného na satisfakciu a bol by aj porušením zákazu retroaktivity.

25. Po vykonaní dokazovania Okresný súd Košice I rozhodol rozsudkom 28.4.2023, keď žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 25.000,- EUR s prísl., 5 % ročným úrokom z omeškania od 12.4.2018 do zaplatenia, do 30 dní od právoplatnosti rozsudku, žalobu v prevyšujúcich častiach zamietol. Rozhodol aj o trovách konania, keď žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu z priznanej sumy.

V dôsledku odvolania Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 28.5.2024 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolací súd sa vyjadril k otázke

nastolenej žalovanou v odvolaní, a to k určeniú výšky náhrady nemajetkovej ujmy za nezákonné rozhodnutie vydané pred nadobudnutím účinnosti zák. č. 412/2012 Z. z., účinného od 1.1.2013, ktorý sa menil § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z.

Názor na túto otázku zaujal najvyšší súd v rozhodnutí zo dňa 24.6.2020 sp. zn. 6Cdo/38/2019, právny názor formuloval najvyšší súd obdobne aj v rozhodnutí sp. zn. 3Cdo/19/2018 nasledovne: „na záveroch najvyššieho súdu o povinnosti všeobecného súdu určiť primeranú výšku náhrady spôsobenej nezákonným rozhodnutím pri zohľadnení iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, ako aj judikatúry ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva, ku ktorým dospel najvyšší súd skôr už v rozhodnutiach, v ktorých bol uplatnený nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 58/1969 Zb., nezmenili neskôr nič ani zák. č. 517/2008 Z. z., ani zák. č. 412/2012 Z. z. Určenie maximálnej hranice náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zák. č. 412/2012 Z. z. tak, aby priznaná náhrada nebola vyššia ako náhrada za ujmu, ktorú utrpeli obeť trestných činov, je pokračovaním v už nastolenom trende legislatívnych úprav pod vplyvom rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva“. Uvedený názor bol opakovane potvrdený a neskôr nebol prekonaný. V rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/38/2019 najvyšší súd vyslovil, že právny názor zastávajúci potrebu podrobnej špecifikácie dôsledkov vydania nezákonného rozhodnutia, preskúmateľnosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy a náležité zohľadnenie iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku upravujúcich odškodnenie, je pevne zakotvený v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu prakticky od roku 2006. Tento právny názor predstavuje výklad súladný so štandardom ochrany ľudských práv na európskej úrovni, eliminuje ľubovôľu pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch a zohľadňuje výšku priznaných náhrad pri zásahu do iných základných práv zaručených Ústavou Slovenskej republiky. Uvedený princíp nepopiera princíp úplného odškodnenia, keďže nevyklučuje vo výnimočných prípadoch priznať vyššiu náhradu nemajetkovej ujmy za predpokladu riadneho odôvodnenia zvýšenej závažnosti zásahu do práva poškodeného v dôsledku nezákonného rozhodnutia. Nejde teda o retroaktívnu aplikáciu ust. § 17 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z., pričom poukazuje na rozdiel medzi priamou aplikáciou predmetného ustanovenia a zohľadnením iných právnych predpisov slovenského právneho poriadku a judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva ako kritérií pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

Vychádzajúc z uvedených záverov a rozhodnutí Najvyššieho súdu SR podľa odvolacieho súdu bude potrebné po vykonaní komparácie a zohľadnení skutkových a právnych osobitostí prejednávanej veci znovu rozhodnúť o výške náhrady žalobcu za nemajetkovú ujmu a rozhodnutie riadne a príliehavo odôvodniť.

26. Odvolací súd sa vyjadril aj k priznaniu úrokov z omeškania z priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, poukazujúc na judikatúru Najvyššieho súdu SR, z ktorej možno vyvodiť, že k vzniku omeškania s plnením nemajetkovej ujmy nedochádza márnym uplynutím lehoty ustanovenej v rozhodnutí súdu, ale už márnym uplynutím 6-mesačnej lehoty na plnenie podľa § 16 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z. z. Uvedený názor dovolacieho súdu v rozhodnutí z 26.2.2020 sp. zn. 4Cdo/257/2019 bol podporený aj novelou zák. č. 412/2012 Z. z., ktorou bolo s účinnosťou od 1.1.2013 ustanovenie § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. zmenené tak, že podľa poslednej vety tohto ustanovenia, ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím 6-mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

27. Podľa odvolacieho súdu je potrebné, aby žalobca presne špecifikoval svoje nároky na náhradu majetkovej ujmy a identifikoval, v ktorých položkách a v akom rozsahu na návrhu trvá, keďže z jeho podaní a ani z odvolania táto skutočnosť úplne zrejme nie je. Ani rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti nárokov nie je celkom zrozumiteľné a presvedčivé.

28. Odvolací súd sa zaoberal aj otázkou príčinnej súvislosti medzi začatým trestným stíhaním a skončením služobného pomeru vrátane s tým súvisiacich okolností a časových súvislostí, ktorou sa zaoberali súdy v obdobnej právnej veci – uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/64/2018 z 29.5.2019. Keďže kritériá na určenie príčinnej súvislosti v jednotlivých prípadoch prepustenia zo služobného pomeru a ušlým ziskom sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu, je vždy nevyhnutné skúmať skutkové otázky a konkrétne súvislosti veci a posudzovať starostlivo príčinnú súvislosť medzi vznesením obvinenia žalobcovi a vedením trestného stíhania voči nemu a škodou na jeho zárobku. Otázku možnej príčinnej súvislosti medzi ušlým ziskom žalobcu, prepustením zo služobného pomeru colníka a trestným stíhaním vyriešil súd prvej inštancie príliš stručne a zjednodušujúco. Preto bude nevyhnutné opätovne posúdiť vzťah, okolnosti a časové súvislosti týchto dejov a aktov, urobiť záver o ich príčinnej súvislosti a znovu rozhodnúť o nárokoch žalobcu na náhradu škody a aj v tejto časti rozhodnutie podrobne odôvodniť.

Keďže preskúmané rozhodnutie v časti určenia výšky adekvátnej nemajetkovej ujmy celkom nezohľadňovalo relevantné právne predpisy slovenského právneho poriadku upravujúce odškodnenie, ako ani judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a rozhodovaciu prax v iných, obdobných veciach, spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci a ani pri skúmaní príčinnej súvislosti medzi trestným stíhaním žalobcu a ním uplatnenou škodou odôvodnenie rozhodnutia nebolo celkom úplné a presvedčivé, z ktorého dôvodu nezostávalo odvolaciemu súdu iné ako ho zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Tak, ako bolo konštatované v rozsudku zo dňa 28.4.2023 súd vo veci zistil skutkový stav:

30. Z obsahu pripojeného trestného spisu Okresného súdu Trebišov, č.k. 1T/28/2012, ktorého súčasťou je aj vyšetrovací spis č. E.:F./G. súd zistil nasledovné skutočnosti.

Uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 2.12.2008 č. ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 bolo aj voči žalobcovi vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, §326 ods. 1 písm. a), ods. 2. písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona v súbehu so zločinom podieľníctva podľa § 20, § 231 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, ako aj za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona.

Proti uzneseniu o vznesení obvinenia žalobca v zákonnej lehote podal sťažnosť, o ktorej rozhodoval Úrad špeciálnej prokuratúry, Generálnej prokuratúry SR uznesením zo dňa 11.12.2008, keď sťažnosť obvinených, okrem iného aj žalobcu zamietol - sp.zn. VII/2 Gv19/08 -59.

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 3.12.2008 sp. zn. D.- H. XX/XXXX bol žalobca vzatý do väzby, ktorá väzba u žalobcu začala dňa 2.12.2008 o 7:00 hod. a bola vykonaná v Ústave na výkon väzby v Košiciach, na základe príkazu na prijatie do väzby zo dňa 3.12.2008, ktorý príkaz vyhotovil sudca pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (čl. 151 vyšetrovacieho spisu).

Uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 19.12.2008 sp. zn. 1Tošs 38/2008 bolo uznesenie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 3.12.2008 sp. zn. BB-Tp 49/2008 zrušené aj vo vzťahu k žalobcovi a žalobca bol ihneď z väzby prepustený na slobodu.

31. Dňa 18.5.2012 prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov pod číslom konania 1Pv 58/12 - 9 podal okrem iného aj na žalobcu obžalobu, pretože s ďalšími obvinenými - I., D., I. a D., ako colníci Colného úradu Michalovce, služobne zaradení na pobočke Čierna nad Tisou počas výkonu služby na stanovišti č. 1, na železničnom hraničnom priechode medzi SR a Ukrajinou v Čiernej nad Tisou 15.11.2008 zneužívali svoju právomoc verejného činiteľa tým, že pri vykonávaných colných kontrolách, tovar nájdený a zaistený nezaevidovali tak, ako im to ukladajú interné colné predpisy, ale tento tovar si prisvojili, teda ako verejní činitelia v úmysle spôsobiť inému škodu alebo zadovážiť sebe neoprávnený prospech vykonávali svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, a ako verejní činitelia na seba previedli vec, ktorá bola získaná trestným činom spáchaným inou osobou, čím žalobca spáchal zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa formou spolupáchateľstva.

Uznesením Okresného súdu Trebišov zo dňa 27.9.2012 sp. zn. 1T/28/2012 bola obžaloba odmietnutá a vec vrátená prokurátorovi.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov dňa 17.12.2012 pod č. konania 1Pv/58/2012-35 podal proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov o odmietnutí obžaloby a vrátenie veci sťažnosť, o ktorej rozhodoval odvolací súd.

Krajský súd v Košiciach uznesením č. 4To 6/2013 - 1014 zo dňa 11.2.2013 zrušil napadnuté uznesenie Okresného súdu Trebišov zo dňa 27.9.2012 a uložil okresnému súdu, aby vo veci znova konal a rozhodol.

Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 19.6.2014 sp. zn. 1T/28/2012 - 1145 bol aj žalobca spod skutkov obžaloby oslobodený podľa § 285, písm. b) Trestného poriadku, pretože skutok nebol trestným činom.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal odvolanie proti rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 19.6.2014 sp. zn. 1T/28/2012, o ktorom odvolaní rozhodoval Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 10.2.2015, č.k. 8To/102/2014 - 1184, keď napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

32. Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 22.12.2015 sp. zn. 1T/28/2012 - 1250 bol žalobca opätovne podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodený spod obžaloby prokurátora z dôvodu, že skutky nie sú trestným činom.

Aj proti tomuto rozsudku prokurátor Okresnej prokuratúry Trebišov podal odvolanie, o ktorom rozhodoval Krajský súd v Košiciach uznesením zo dňa 6.10.2016, keď napadnutý rozsudok opätovne zrušil a vec vrátil okresnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol - č. k. 8To/45/2016 - 1301.

Rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 - 1345 bol žalobca podľa ust. § 285 písm. a) Trestného poriadku spod skutkov obžaloby oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa skutky, pre ktoré bol žalobca ako obžalovaný stíhaný, stali.

Rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 nadobudol právoplatnosť 27.5.2017.

33. Žalobca pred súdom vypovedal o skutočnostiach, ktoré sa udiali v rozhodnom období. Uviedol, že od roku 1991 pôsobil ako colník v Čiernej nad Tisou, v roku 1994 sa oženil o 2 roky neskôr sa mu narodilo prvé dieťa, v roku 2002 druhé, ktoré má vážne zdravotné problémy. Ako rodina bývajú v rodičovskom dome v obci D..

Žalobca prízvukoval, že svoju prácu mal rád, všetky povinnosti dodržiaval, robota ho bavila. V roku 2008 pri pokuse pašovania cigariet z Ukrajiny odhalil 1400 kartónov cigariet, za ktorý skutok bol odmenený. Prácu colníka vykonával v súlade so zákonmi. V ďalšom období na jeho osobu boli vyvíjané nátlaky ohľadom pašovania tovaru z Ukrajiny na Slovensko, bol vystavený vyhrážaniu a vydieraniu, vyhrážali sa mu rodinou, deťmi aj majetkom. Keď to ohlásil vedúcemu, boli prijaté opatrenia, vagóny kontrolovali vo dvojici a samozrejme mali pri sebe zbraň.

V decembri 2008 došlo k zadržaniu jeho osoby, rovnako ako aj kolegov, ktorí pracovali na nočnej zmene. Kolegov zobrali z pracoviska, sám dostal telefonát, aby sa dostavil na pobočku, keďže čerpal dovolenku. Po príchode na colný úrad ho čakali policajti, zadržali a predviedli na colný úrad, kde mu odovzdali uznesenie o vznesení obvinenia. Bol šokovaný, čo sa deje, nič také nečakal, keďže sa považoval za poctivého colníka. Ani vtedy mu nik nepovedal, z čoho je obvinený. Nasledoval odvoz do Košíc. Ani vo sne ho nenapadlo, že zostane vo väzbe. Po tom, čo prečítal obsah uznesenia o vznesení obvinenia si bol istý, že kvôli takému skutku sa nič nemôže stať. Po výsluchu v Košiciach o dva dni boli eskortovaní do Banskej Bystrice a po rozhodnutí sudcu Špecializovaného súdu v Pezinku bol 2.12.2008 vzatý do väzby do Košíc. Tri dni bol na samotke, po prvej noci neveril tomu kde je a čo sa stalo, navyše mal horúčku, nemohol sa prikryť, deku z neho príslušník stiahol, aby nespáchal samovraždu.

Po troch dňoch samotky ho premiestnili na celu, kde boli dvaja rómovia, potetovaní, jeden z nich bol vo väzbe od 14 rokov za lúpeže, naposledy za vraždu manželky. Samozrejme, že sa nepriznal v akej pozícii pracoval, pretože mal informácie o fyzickej likvidácii. Dva dni nespál, bál sa, najväčší strach mal o rodinu a deti. Manželka celú dobu plakala, obával sa o ich bezpečnosť, keďže bol mimo rodiny. Z väzby ho prepustili 2-3 dni pred Vianocami, čo bol najkrajší pocit v jeho živote. Bývajú v malej dedine, kde každý každého pozná a o tom čo sa stalo vedela celá dedina. Po rozhovoroch s príbuznými a kolegami, známymi, niektorí mu uverili, kolegovia ho pochopili, keďže vedeli o čo ide.

V januári 2009 bol prepustený zo služobného pomeru. So situáciou sa musel vyrovnávať, daná udalosť mala vplyv aj na spolužitie s manželkou, už vtedy bol návrh na rozvod na spadnutie, s manželkou žili dva roky oddelene. Manželka v ňom videla chlapa v uniforme, ktorý je zamestnaný s dobrým príjmom, to všetko bolo preč. Je pravdou, že v rozhodných chvíľach mu bola oporou, veď spolu žili 24 rokov. Až po uvedenej udalosti zistil, kto sú skutoční kamaráti, s väčšinou z nich prerušil kontakty, pár verných zostalo. Na návrh žalobcu boli vypočutí svedkovia.

34. Svedok J. bol v rozhodnom období, v roku 2008 súčasťou vedenia Colného úradu v I., sám bol prítomný pri celej akcii, keď jedného dňa všetkých colníkov zavolali na poradu, kde nečakane zasiahla zásahová jednotka. V tom období zastával funkciu vedúceho pobočky, takže bol oboznámený s colnými predpismi a postupmi, dodnes je colný špecialista. Žalobca bol medzi tými, ktorí boli zásahovou jednotkou odvedení v putách. K zadržaniu colníkov došlo bez svedkov, ale vedľa colného úradu je železničná stanica, kde celú situáciu sledovali všetci prítomní. Colný úrad má v Čiernej nad Tisou špecifické postavenie aj vzhľadom na historické a teritoriálne rozdelenie právomocí. Po zadržaní vyvíjal aktivity, aby sa o zadržaní tak veľkého množstva colníkov a takýmto spôsobom, akým k tomu došlo čo najviac dozvedel. Colníci boli zadržaní pre pašovanie tovaru a branie úplatkov. O pár týždňov v kancelárii riaditeľa mu bola sprístupnená časť nahrávky, bol zhrozený z toho, že colníkov zadržali kvôli tomu, že mali vziať drobné predmety - kartóny cigariet. Keďže pozná colné zákony a pracuje s colným právom v rámci Európskej únie vedel, že takýto zásah bol absurdný, colníci mali byť riešení disciplinárne, ak by sa im niečo dokázalo, prípadne vyvodit' iné priestupkové postupy. V súvislosti s touto akciou sa dostal do konfliktu s riaditeľom aj košickým vyšetrovateľom, keďže nevedel pochopiť, že pre tak zanedbateľný

priestupok došlo k tak závažnej zásahovej akcii a zadržaniu tak veľkého množstva zamestnancov, pričom všetkých vzali do väzby.

Žalobcu poznal, keďže boli vo vzdialenom príbuzenskom vzťahu, nikdy nebol disciplinárne postihnutý, naopak bol viackrát odmeňovaný. Žalobcovi pomohol tak ako ostatným colníkom zorientovať sa v colných predpisoch a postupoch. Svedok mal vedomosť o tom, že žalobca bol vzatý do väzby a prepustený pred Vianocami. So žalobcom, ostatnými colníkmi ako aj ich právnymi zástupcami konzultoval o tom, ako sa konanie vyvíja a svedok mal vedomosť o tom, že žalobca bol spod obžaloby prokurátora za uvedený skutok oslobodený. V rámci možností sa žalobcovi snažil pomôcť, po zadržaní bol úplne na dne. Zhoršil sa mu rodinný život. Tam kde žijú každý každého pozná, vedia všetko, kto čo urobil, ukradol a je to tak doposiaľ. Z dôvodu trestného stíhania sa žalobcovi rozpadla rodina, sám bol svedkom toho, keď v obchodnom dome bol na žalobcovu manželku adresovaný neprimeraný útok s tým, že jej manžel je pašerák, nehovoriac o tom, že to bolo v čase, keď jedna z jeho dcér mala vážne zdravotné problémy, potrebovala transplantáciu obličky a žalobca nemal peniaze. Colníci sa mu skladali, aby transplantáciu mohla jeho dcéra v Prahe absolvovať. Svedok sám žalobcovi pomáhal nájsť si prácu v čase keď bol prepustený z väzby, využil svoje známosti. Pokiaľ sa však majiteľ dozvedel, že je trestne stíhaný, do zamestnania ho neprijal, nakoniec našiel prácu u vodárov. Ani oslobodenie spod obžaloby nebolo pre žalobcu zadosťučinením za väzbu a stíhanie za celé roky, svedok opäť poukázal na lokalitu, kde nie sú veľké pracovné možnosti a príležitosti. Pokiaľ vypovedal o zhoršení situácie v rodine, v tomto smere ozrejmil, že pred zadržaním rodina žalobcu zvládala aj zdravotný problém s dcérou, mala pravidelný príjem, bola súdržná, to čo sa stalo jeho zadržaním a väzbou, čo bolo verejne známou informáciou, to bolo štartérom narušenia ich vzťahov v rodine, nakoniec sa manželstvo žalobcu rozpadlo. Je nesporné, že všetci colníci a policajti boli osočovaní, žalobcu odsúdilo okolie ešte predtým než bol odsúdený súdom.

35. Svedok D. je v kamarátskom vzťahu so žalobcom, poznajú sa od detstva. Bol profesionálnym vojakom z povolania, do roku 2016 žil v Martine, do E. B. H. chodil často, keďže tam žili jeho rodičia a mali zdravotné problémy. Pri tejto starostlivosti mu pomáhal aj žalobca.

O tom čo sa stalo v roku 2008 sa dozvedel z médií, aj keď nebolo uvedené meno žalobcu vedel, že zadržanie sa mohlo týkať aj jeho osoby, čo sa neskôr potvrdilo. Dozvedel sa, že žalobca bol vo väzbe. Potom, čo ho prepustili, jeho správanie sa zmenilo, uzavrel sa do seba. Uvedená situácia narušila aj ich manželské vzťahy, v tom čase riešili zdravotný problém s dcérou, rodina prišla o príjem. O celej situácii sa so žalobcom rozprávali, vždy tvrdil, že je nevinný, svedok ho ukludňoval, že existuje spravodlivosť a situácia sa vyrieši. Pri jednom rozhovore sa rozplakal, bolo to pre neho ťažké obdobie. Napriek jeho slovám bol apatický, nemal záujem ani o motorky, ktorá záľuba bola ich spoločnou. Z rozhovoru od žalobcu vie, že bol spod obžaloby oslobodený, napriek tomu teraz je to iný človek. Manželstvo žalobcu skončilo rozvodom aj keď nevedel uviesť pravý dôvod, pozná povahu jeho manželky, tá si zakladala na tom, že jej manžel bol colníkom, čo v danej lokalite veľa znamenalo. Napriek tomu, čo sa stalo, so žalobcom sú stále kamaráti, dôveru voči nemu nestratil. Potom, čo sa vrátil na východ si vzájomne pomáhajú.

36. F. J. je bývalým kolegom žalobcu a jedným zo zadržaných colníkov. V súčasnosti pracuje na Colnom úrade v I., je rádovým colníkom. Pobočka Colného úradu v Čiernej nad Tisou sa nachádza v blízkosti areálu železnice Cargo, čo znamená, že v čase keď ich zadržali, čo sa uskutočnilo v ranných hodinách, bolo to za účasti všetkých železničiarov a ďalších svedkov. Samotné zadržanie bolo veľmi teatrálné a ponížujúce. Žalobca v uvedený deň bol doma, kde ho mohli zatknúť, napriek tomu k zatknutiu došlo až potom, keď ho nadriadený povolal na pracovisko. Samotné zatýkanie negatívne pôsobilo aj na osobu žalobcu, všetci v okolí ich považovali za zločincov a pašerákov, ktorí berú úplatky, a ani oslobodzujúci rozsudok nič na tom nezmenil. Celá udalosť bola medializovaná v TV Markíza, TV JOJ, STV a v dôsledku týchto udalostí i samotnej väzby sa žalobca psychicky zrútil. Predtým to bol veselý chlap, ktorý vtipkoval, smial sa, po uvedenej udalosti o ničom inom nebola reč len o tom, ako to prežíva a ťažko znáša. Za uvedený skutok im hrozil trest odňatia slobody 7 až 12 rokov, žalobca sa bál, ako to všetko dopadne. V dôsledku trestného stíhania sa situácia v jeho rodine zhoršila, až došlo k rozvodu manželstva. Žalobca mal problém s hľadaním zamestnania, až po roku sa mu prácu podarilo nájsť, stále je však do seba uzavretý.

Žalobca mal v okolí dobrú povesť, bol dobrosrdečný, ochotný pomôcť každému, teraz ho berú ako zločinca, keďže žijú v malej lokalite. V dôsledku uvedených udalostí mu výrazne klesla životná úroveň, prišiel o príjem. V čase keď jeho dcéra mala zdravotný problém, kolegovia sa mu skladali na jej vyšetrenie, pretože žalobca na to nemal dostatok finančných prostriedkov, čo sa stalo v roku 2007. Celá

situácia sa dala riešiť úplne iným spôsobom, nanajvýš disciplinárnym konaním, nie teatrálnym zásahom. So žalobcom sú kamaráti a bývalí kolegovia a ani samotné trestné konanie na tom nič nezmenilo.

37. Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu písomným podaním zo dňa 3.1.2018 adresoval Ministerstvu vnútra SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom, ktorou požadoval náhradu skutočnej škody - ušlého zisku vo výške 80 000 Eur a nemajetkovej ujmy v sume 100 000 Eur. Ministerstvo vnútra SR žiadosť žalobcu odstúpilo generálnej prokuratúre prípisom zo dňa 10.1.2018 s poukazom na ustanovenie §4 ods. 1 písm. f) zák. č. 514/2003 Z.z. , keďže bolo toho názoru, že nie je príslušným orgánom na prerokovanie žiadosti žiadateľa o nároku na náhradu škody.

38. Generálna prokuratúra SR prípisom zo dňa 4.4.2018 oznámila žalobcovi, že jeho nárok na zaplatenie sumy 80 000 Eur zo strany Slovenskej republiky, za ktorú koná Generálna prokuratúra SR s poukazom na citovaný judikát Najvyššieho súdu SR nebude uspokojený, pričom zdôraznila, že trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru sú odlišné konania, zverené zákonom odlišným orgánom, upravené odlišnými právnymi predpismi. Generálna prokuratúra SR nepriznala žalobcovi nárok ani v časti náhrady nemajetkovej ujmy , keďže podľa jej názoru nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcu, nakoľko za situácie, kedy rozhodnutia orgánov verejnej moci, z ktorých žiadateľ odvodzuje vznik ujmy nie sú nezákonné, nemôže žiadateľovi vzniknúť ani nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z uvedených dôvodov bola žiadosť žalobcu ako nedôvodná odmietnutá.

39. Súd zabezpečil osobný spis žalobcu, z obsahu ktorého zistil, že rozhodnutím riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 28.1.2009 č.: R-26/2009 -5334 bol žalobca prepustený zo služobného pomeru colníka podľa §183 ods. 1 písm. d) zák. č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Žalobca bol v stálej štátnej službe vo funkcii samostatný colný referent pobočky Colného úradu Čierna nad Tisou, služobného úradu Colný úrad Michalovce s miestom výkonu štátnej služby Čierna nad Tisou. Podľa uvedeného rozhodnutia žalobca zvlášť hrubým spôsobom porušil základné povinnosti colníka stanovené v § 44 ods. 3, písm. a), b), g) a h) zákona tým, že dňa 18.10.2008 na stanovisku č. 1, na hranici medzi SR a UA v Čiernej nad Tisou v miestnosti určenej na vykonávanie osobných prehliadok ukázala colníčka J. vedúcemu zmeny K. I. tovar, ktorý zobrala od cestujúcich , jednalo sa o cigarety v kartónoch a krabičkách a fľaše, ktoré uložila pod pult v služobnej miestnosti a dohodli sa, že na tento tovar nenapíšu derelikt. Časť tovaru, 3 krabičky cigariet I. podal príslušníkovi OHK PZ, ktorý si tieto schoval do služobnej rovnošaty a odišiel z miestnosti. Následne I. zavolať do miestnosti colníkov D. a I., ktorým colníčka J. ukázala tovar, ktorý bol uložený pod pultom v služobnej miestnosti. V tom čase do miestnosti vstúpil aj colník B. a spoločne sa dohodli, že tento tovar zo služobnej miestnosti preč neodnesú. Tovar nezaevidovali do prvotnej evidencie, čím umožnili, aby unikol spod colného dohľadu.

Dňa 15.11.2008 na stanovisku č.1, na hranici medzi SR a UA v Čiernej nad Tisou doniesol spolu s colníkom D. 2 kartóny cigariet nezistenej značky, ktoré položili na stôl, a ktoré žalobca nezaevidoval do príslušnej evidencie, ani nevydal rozhodnutie o zaistení, zhabaní, prepadnutí alebo úschove týchto cigariet, a ani nespísal úradný záznam o nájdení skrytej , opustenej alebo stratenej veci, čím umožnil, aby cigarety unikli spod colného dohľadu.

Uvedeným konaním A. B. porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Služobný pomer skončil dňom doručenia rozhodnutia, t.j. 29.1.2009.

40. Žalobca predložil súdu rozhodnutie o služobnom plate zo dňa 31.12.2007, podľa ktorého od 1.1.2008 mal služobný plat vo výške 18 590 SK. Z obsahu osobného spisu žalobcu A. B. je zrejmé aj jeho pracovná charakteristika, podľa ktorej žalobca bol zamestnancom Colného úradu Michalovce od 1.5.1991 do 29.1.2009, kedy bol riaditeľom colného úradu prepustený zo služobného pomeru z dôvodu porušenia služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom. Do služobného pomeru bol prijatý 1.7.1998 nadobudnutím účinnosti zák. č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov. Posledným miestom výkonu štátnej služby colníka bola pobočka colného úradu v Čiernej nad Tisou, kde bol ustanovený do funkcie samostatného colného referenta. Posledným služobným hodnotením zo dňa 5.6.2007 bol menovaný colník hodnotený ako spôsobilý vykonávať zastavanú funkciu. Služobné povinnosti vyplývajúce z výkonu štátnej služby vykonával svedomito, riadne a včas. K osvojeniu znalostí právnych predpisov pristupoval zodpovedne a usiloval sa ich správne aplikovať pri výkone služby.

V kolektíve bol obľúbený a mal korektné vystupovanie voči deklarantom, ako aj voči kolegom na pracovisku. V roku 2000, 2002, 2003, 2004, 2006 a 2008 boli menovanému udelené disciplinárne odmeny, v roku 2001, 2002 a 2005 mu boli uložené disciplinárne opatrenia - písomné pokarhania.

41. Podľa ust. § 27 ods.1 zák.č.514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, zodpovednosť za škodu podľa tohto zákona sa vzťahuje na škodu spôsobenú rozhodnutiami, ktoré boli vydané odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona a na škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

42. Podľa ust. § 1 cit.zákona tento zákon upravuje:

a) zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

43. Podľa ust. § 3 ods.1, 2, cit. zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci

a) nezákonným rozhodnutím,

b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody,

c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, alebo

d) nesprávnym úradným postupom.

44. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

45. Podľa ust. § 5 ods.1 cit. zákona právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní.

46. Podľa ust. § 6 ods.1 zák.č.514/2003 Z.z. ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu.

47. Podľa ust. § 15 ods.1,2 cit. zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

48. Podľa ust. § 16 ods.4 cit. zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo uspokojí iba jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti alebo ak príslušný orgán písomne oznámi poškodenému, že neuspokojí jeho nárok na náhradu škody, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde. Pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím šesťmesačnej lehoty na predbežné prerokovania nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

49. V predmetnom konaní sa žalobca domáhal náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci - uznesenie vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 2.12.2008, sp. zn. ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008, ktorým bolo voči žalobcovi vznesené obvinenie za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa. Keďže uvedené rozhodnutie bolo vydané po účinnosti zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (1.7.2004), vychádzajúc z prechodného ustanovenia § 27 ods. 1 citovaného zákona, súd posúdil predmetnú vec podľa tohto zákona.

50. Základnými predpokladmi existencie zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú orgánom verejnej moci v prípade nezákonného rozhodnutia sú existencia nezákonného rozhodnutia vydaného orgánom

verejnej moci pri výkone verejnej moci, existencia škody a príčinná súvislosť medzi nezákonným rozhodnutím a vznikom škody.

51. V prípade, že sa jedná o nezákonné rozhodnutie sa požaduje, aby bolo rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, neskôr zrušené, alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom, pričom zodpovednosť štátu je podmienená využitím riadnych opravných prostriedkov smerujúcich proti nezákonnému rozhodnutiu.

52. Škodou podľa zák.č.514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov je škoda skutočná a ušlý zisk. Poškodený má právo tak na náhradu majetkovej škody, ako aj na peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy a to v prípade, že by konštatovanie porušenia práva nebolo dostatočným zadostučinením vzhľadom na spôsobenú ujmu. Nemajetkovou ujmu je určitá náhrada za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu vo sfére fyzickej osoby. Je dôležité prihliadať na to, v akom rozsahu bola znížená česť, dôstojnosť a postavenie fyzickej osoby.

53. V predmetnej veci je nepochybné a preukázané, že uznesením vyšetrovateľa 4. inšpekčného oddelenia odboru inšpekčnej služby, sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky zo dňa 2.12.2008, sp. zn. ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 bolo vznesené obvinenie okrem iného aj voči žalobcovi za skutky v tomto uznesení špecifikované, na základe uznesenia sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 3.12.2008, sp. zn. BB - Tp 49/2008 bol žalobca vzatý do väzby, ktorá väzba trvala od 2.12.2008 do 19.12.2008, o čom svedčí uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 19.12.2008, sp. zn. 1Tošs 38/2008, ktorý súd zrušil uznesenie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 3.12.2008 vo vzťahu aj k obvinenému žalobcovi, ktorý bol ihneď z väzby prepustený na slobodu. Preukázané bolo aj to, že aj na žalobcu bola podaná obžaloba za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 326 ods. 1, písm. a), ods. 2, písm. a) Trestného zákona s poukazom na ust. § 138 písm. h) Trestného zákona v súbehu so zločinom podielníctva podľa § 20 k § 231 ods. 1, písm. a), ods. 3, písm. b) Trestného zákona. Žalobca bol rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017 sp. zn. 1T/28/2012 - 1345 spod obžaloby prokurátora podľa § 285 písm. a) Trestného poriadku oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stal skutok, pre ktorý bol žalobca stíhaný. Rozsudok voči žalobcovi nadobudol právoplatnosť 27.5.2017.

54. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Podľa rozhodnutí NS SR sp.zn. 4MCdo/15/2009 z 18.8.2010, aj 4 Cdo/183/2009 z 30.11.2009 je pre posúdenie zákonnosti začatia (vedenia) trestného stíhania rozhodný neskorší výsledok trestného konania.

55. Podľa § 17 ods.1 zák.č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

56. Podľa § 17 ods.2 zák.č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

57. Podľa § 17 ods.3 cit. zákona výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na

- a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje,
- b) závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo,
- c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote,
- d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

58. V zmysle platnej súdnej judikatúry platí, že zmyslu právnej úpravy zodpovednosti štátu za škodu zodpovedá, aby každá nemajetková ujma spôsobená nesprávnym, či nezákonným zásahom štátu voči občanovi (fyzickej osobe) bola odčinená. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch patrí poškodenému za splnenia jediného predpokladu a to, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadostučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, ktorú preto nemožno uspokojiť inak (§17 ods.2). Kritéria, podľa ktorých sa stanovuje jej výška,

určuje zákon príkladom (§17 ods.3). Tieto sa využijú aj pre posúdenie, či v danom prípade iba samotné konštatovanie porušenia práva je, alebo nie je dostatočným zadosťučinením pre poškodeného; to sa odvíja v kontexte okolností prípadu najmä od intenzity utrpenej nemajetkovej ujmy (napr. okolností, za ktorých k vzniku nemajetkovej ujmy došlo a pod.). Peňažná satisfakcia je slovenským zákonodarcom vnímaná ako satisfakcia subsidiárna, ktorá nastupuje až v prípade, že iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Hoci výšku nemajetkovej náhrady súd určuje voľnou úvahou, nemôže ísť o úvahu nepreskúmateľnú, resp. o úvahu svojvoľnú. Určenie výšky nemajetkovej ujmy má byť (vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu) v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Súd musí mať preukázanú najmä skutočnosť, pre ktorú dospel k záveru, že zadosťučinenie podľa prvého odseku ust. § 17 citovaného zákona nie je postačujúce predovšetkým z hľadiska intenzity trvania a rozsahu nepriaznivých následkov, vzniknutých žalobcovi vzhľadom na jeho postavenie v rodine, spoločnosti a podobne.

59. Nemajetková ujma predstavuje zásah do inej než majetkovej sféry poškodeného a popri nepriaznivých dôsledkoch, vyvolaných neprimeranou dĺžkou súdneho konania zahŕňa aj iné dopady, nezákonného rozhodnutia, najmä do osobnostnej integrity poškodeného. Ľudská dôstojnosť predstavuje najvyššiu hodnotu v základoch celého právneho systému a možno ju považovať za konečný účel právneho poriadku. Ide o ústavnú kategóriu, ktorá pôsobí vo vzťahu k ostatným základným právam ako nadradená hodnota a akýkoľvek zásah do týchto práv, či zníženie ľudskej dôstojnosti je potrebné vnímať ako závažný a ťažko reparaovateľný. Funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je satisfakčná funkcia a to s ohľadom na okolnosti prípadu, optimálne a účinné zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Ako bolo konštatované, kritéria, na ktoré má súd prihliadnuť sú ustanovené v § 17 ods.3 zákona, v zmysle ktorého má s ohľadom na konkrétne skutkové okolnosti individuálneho prípadu vymedziť okolnosti významné pre určenie výšky náhrady škody a to dopad nezákonného rozhodnutia do osobnostnej sféry, vplyv na povesť poškodeného, doterajší spôsob života.

60. Pokiaľ ide o určovanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktoré skončilo inak, než právoplatným rozhodnutím, v tomto smere Česká súdna prax pomerne podrobne definovala kritéria určenia výšky náhrady nemajetkovej ujmy - rozsudok Veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 30 Cdo/2813/2011 zo dňa 27.6.2012, v ktorom rozhodnutí sa konštatuje, že súdy pri stanovení formy, či výšky zadosťučinenia majú vychádzať predovšetkým z povahy trestnej veci, tiež z dĺžky trestného stíhania a predovšetkým z dopadov trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby. Forma a prípadná výška zadosťučinenia pritom nesmie byť v rozpore so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti.

61. Uvedené kritéria boli podrobnejšie vysvetlené a to:

- a) povahou trestnej veci, ktorá je daná závažnosťou trestného činu kladeného osobe za vinu; čím závažnejší trestný čin, tým negatívnejšie prežíva obvinený trestné stíhanie, pretože sa obvykle spája aj s hrozbou prísnejšieho trestu a vyššieho spoločenského odsúdenia,
- b) dĺžkou trestného stíhania - ohraničuje v čase trvania zásahu do osobnosti, ktorý s postupujúcim časom spravidla rastie. Neprimeraná dĺžka stíhania spôsobuje udržiavanie osoby v stave neistoty. Je však potrebné oddelene posudzovať náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, za väzbu počas neho a za neprimeranú dĺžku trestného stíhania.
- c) ďalším kritériom sú následky v osobnostnej sfére poškodeného, ktoré sú vyjadrením narušenia konkrétnych zložiek osobnosti, ktoré môže zvyšovať, alebo znižovať intenzitu naplnenia prvých dvoch kritérií - profesijná, súkromná, rodinná, či iná sféra života.
- d) sú to okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo, to sú najmä okolnosti vydania uznesenia o vznesení obvinenia, resp. okolnosti pred vznesením obvinenia
- e) aj súlad so všeobecne zdieľanou predstavou spravodlivosti, kde sa vyžaduje posúdiť z hľadiska všeobecnej slušnosti, akej satisfakcie by sa malo poškodenému skutočne dostať.

62. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy za väzbu ustálená judikatúra najmä v ČR (rozsudok NS ČR sp.zn. 30Cdo/2357/2010 z 11.1.2012) pri stanovení peňažnej náhrady za nemateriálnu ujmu spôsobenú nezákonným obmedzením osobnej slobody zo strany štátu považuje za základné okolnosti povahu trestnej veci, celkovú dĺžku obmedzenia osobnej slobody i následky v osobnej sfére poškodenej osoby.

63. Povaha trestnej veci je typová závažnosť trestného činu, pre ktorý bola osoba väzobne držaná. Časové okolnosti väzby, čiže jej trvania sú objektívne vyjadriteľným kritériom.

Pokiaľ ide o hodnotenie následkov v osobnostnej sfére, je potrebné vychádzať z toho, že samotné držanie vo väzbe má z povahy veci negatívne dopady na slobodu pohybu i právo na súkromie, a že v tomto ohľade výkon väzby sám osebe spôsobí ujmu na základných právach a slobodách, spôsobí stres, neistotu a úzkosť. Pritom je nutné prihliadať aj k ďalším okolnostiam ako sú napríklad podmienky vo väznici, možnosť kontaktu s príbuznými a okolím a s tým súvisiace porušenie práva na rodinný život. Prípadne je potrebné vziať do úvahy aj dopad uvalenia väzby na profesijný život osoby, na jej spoločenskú česť a povesť, pričom relevantné môže byť aj to, že informácie o zatknutí a väzbe boli a za akých okolností šírené.

64. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy za neprimeranú dĺžku trestného stíhania, táto musí byť posudzovaná odo dňa vznesenia obvinenia, až do právoplatnosti konečného rozhodnutia vo veci.

65. Na základe vyššie uvedených skutočností dospel súd k záveru, že žaloba je dôvodná, výsledkom trestného stíhania voči žalobcovi bolo zrušenie nezákonných rozhodnutí a to uznesenia o vznesení obvinenia, a to v zmysle rozsudku Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.5.2017, ktorým súdnym rozhodnutím bol žalobca spod obžaloby prokurátora oslobodený i uznesenia sudcu o vzatí žalobcu do väzby. V tomto smere súd dodáva, že pokiaľ štát má byť považovaný za materiálny právny štát, musí niesť objektívnu zodpovednosť za konanie svojich orgánov, ktoré zasiahli priamo do základných práv jednotlivca. Na jednej strane je povinnosťou orgánov činných v trestnom konaní vyšetrovať a stíhať trestnú činnosť, na druhej strane sa však štát nemôže zbaviť zodpovednosti za postup takých orgánov, ak sa ich postup ukáže ako mylný, zasahujúci do základných práv. V takejto situácii nie je rozhodujúce ako orgány činné v trestnom konaní vyhodnotili pôvodné podozrenie, ale to, či sa ich podozrenie v trestnom konaní potvrdilo. Nárok na náhradu škody spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zák.č. 514/2003 Z.z., účinného od 1.7.2004. Súdna judikatúra systematickým a logickým extenzívnym výkladom dospela k záveru, že ak došlo k zastaveniu trestného stíhania, alebo k oslobodeniu spod obžaloby, treba s prihliadnutím na konkrétne okolnosti a dôvody vychádzať z toho, že občan čin nespáchal, a že trestné stíhanie proti nemu nemalo byť začaté. Tak ako bolo konštatované, nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa posudzuje ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím a rozhodujúcim meradlom opodstatnenosti zákonnosti začatia (resp. vedenia) trestného stíhania je neskorší výsledok trestného konania. Preto námietku žalovaného, že nebola splnená podmienka existencie nezákonného rozhodnutia súd vyhodnotil za neopodstatnenú.

66. Žalobca písomným podaním zo dňa 3.1.2018 podal na Ministerstvo vnútra SR žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody v zmysle § 15 ods.1 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorou požadoval náhradu skutočnej škody - náhradu straty na zárobku (ušlý zisk) v sume 80 000,-€, ako aj náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 100 000 Eur. Ministerstvo vnútra SR odstúpilo žiadosť žalobcu na prerokovanie jeho nároku na náhradu škody v súlade s ust. § 4 ods. 1, písm. f) zák. č. 514/2003 Z.z. Generálnej prokuratúry SR, ako orgánu príslušnému na prerokovanie žiadosti žiadateľa o náhradu škody. Následne Generálna prokuratúra SR podaním zo dňa 4.4.2018 oznámila právnomu zástupcovi žalobcu výsledok predbežného prerokovania nároku na náhradu škody, keď mu nebolo vyhovené z dôvodu nesplnenia zákonných podmienok, pre čo len čiastočné uspokojenie nárokov žalobcu uplatnených v žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, z ktorého dôvodu jeho žiadosť bola odmietnutá. Pokiaľ ide o náhradu ušlého zisku vo výške 80 000 Eur, generálna prokuratúra poukázala na judikatúru Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej trestné konanie pred orgánmi činnými v trestnom konaní a konanie o prepustení žalobcu zo služobného pomeru sú odlišné konania, zverené zákonom odlišným orgánom, upravené odlišnými právnymi predpismi, z ktorého dôvodu otázka trestnoprávnej zodpovednosti nie je zhodná so skutočnosťami, ktoré tvoria podklad pre prijaté personálne opatrenie, prepustenie žalobcu zo služobného pomeru. Pri nároku na náhradu nemajetkovej ujmy bola generálna prokuratúra toho názoru, že nedošlo k neoprávnenému zásahu do osobnosti žalobcu, keďže za situácie, kedy rozhodnutia orgánov verejnej moci, z ktorých žiadateľ odvodzuje vznik ujmy nie sú nezákonné, nemôže žiadateľovi vzniknúť ani nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

67. Žalobca bol rozhodnutím riaditeľa Colného úradu Michalovce 28.1.2009 prepustený zo služobného pomeru colníka podľa §183 ods. 1, písm. d) zák. č. 200/1998 o štátnej službe colníkov z dôvodu zvlášť hrubého porušenia základných povinností colníka stanovené v § 44 ods. 3, písm. a), b), g) a h) tohto zákona tým, že dňa 18.10.2008 na stanovisku č. 1 na hranici medzi SR a UA v Čiernej nad Tisou v miestnosti určenej na vykonávanie osobných prehliadok ukázala colníčka J. vedúcemu zmeny I. tovar, ktorý zobrala od cestujúcich, jednalo sa o cigarety v kartónoch a krabičkách a fľaše, ktoré uložila pod pult v služobnej miestnosti a dohodli sa, že na tento tovar nenapíšu derelikt. Časť tohto tovaru, 3 krabičky cigariet I. podal príslušníkovi OHK PZ, ktorý si tieto schoval do služobnej rovnošaty a odišiel z miestnosti. Následne I. zavolať do miestnosti colníkov D. a I., ktorým colníčka J. L. tovar, ktorý bol uložený pod pultom v služobnej miestnosti. V tom čase do miestnosti vstúpil aj colník B. a spoločne sa dohodli, že tento tovar zo služobnej miestnosti preč neodnesú. Tovar nezaevidovali do prvotnej evidencie, čím umožnili, aby unikol spod colného dohľadu, rovnako dňa 15.11.2008 na stanovisku č.1, na hranici medzi SR a UA v Čiernej nad Tisou doniesol žalobca spolu s colníkom D. 2 kartóny cigariet nezistenej značky, ktoré položili na stôl, a ktoré nezaevidoval do príslušnej evidencie podľa pokynu VPCU Čierna nad Tisou, ani nevydal rozhodnutie o zaistení zhabaní, prepadnutí alebo úschove týchto cigariet, a ani nespísal úradný záznam o nájdení skrytej, opustenej alebo stratenej veci, čím umožnil, aby cigarety unikli spod colného dohľadu. Žalobca tak porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Služobný pomer žalobcu skončil dňom doručenia uvedeného rozhodnutia, t.j. 29.1.2009.

68. Žalobca bol teda prepustený zo služobného pomeru colníka na základe skutkov, ktoré sú totožné so skutkami, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie a vznesené obvinenie voči jeho osobe. Tak ako bolo uvedené žalobca bol obvinený a trestne stíhaný na základe uznesenia zo dňa 2.12.2008, do väzby bol vzatý na základe uznesenia sudcu pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku zo dňa 3.12.2008, ktorá väzba trvala do 19.12.2008, kedy uznesením Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Tošs 38/2008 bolo zrušené uznesenie vo vzťahu aj k obvinenému žalobcovi a ten bol ihneď z väzby prepustený na slobodu, nakoniec bol žalobca spod obžaloby rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 1T/28/2020 zo dňa 11.5.2017 oslobodený, pretože nebolo dokázané, že sa stali skutky, pre ktoré bol ako obžalovaný stíhaný, ktorý rozsudok nadobudol právoplatnosť 27.5.2017.

69. Na základe uvedených a preukázaných skutočností mal súd za preukázané, že žalobca v dôsledku trestného stíhania a hlavne v dôsledku väzby utrpel ujmu v rodinnom, osobnom i pracovnom živote. Žalobca bol stíhaný a obvinený za spolupáchateľstvo zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa v súbehu so zločinom podielníctva, čím mu hrozil trest odňatia slobody v trvaní od 7 do 12 rokov. Súd pri rozhodovaní o nemajetkovej ujme vzal do úvahy okolnosti, za ktorých k ujme došlo, a to najmä okolnosti za akých došlo k zatknutiu colníkov vrátane žalobcu. Z výpovede samotného žalobcu ako aj svedkov je nepochybne preukázané, že v decembri 2008 došlo k zatknutiu colníkov z porady, žalobca bol predvolaný svojim nadriadeným, keďže čerpal dovolenku na colný úrad, kde ho policajti čakali, zadržali a odovzdali uznesenie o vznesení obvinenia. Uvedený incident sledovalo množstvo ľudí, keďže neďaleko je železničná stanica. Žalobca žiadne zatknutie neočakával, keďže sa považoval za poctivého colníka, a ani vtedy mu nikto nepovedal z čoho je obvinený. Po prečítaní uznesenia o vznesení obvinenia si bol istý, že kvôli skutku, ktorý bol v ňom uvedený sa nič nemôže stať. Samotný incident znamenal veľké poníženie a potupu, keďže sa jednalo o malé mesto, kde každý každého poznal. Dopady uvedeného skutku, ku ktorému došlo boli na strane žalobcu katastrofálne. Tak, ako uviedli kolegovia, kamaráti, žalobcu uvedená udalosť zlomila tak po psychickej, ako aj fyzickej stránke, čo jedno s druhým súviselo. Žalobca bol vo väzbe od 2.12. - 19.12.2008, tri dni na samotke, mal horúčku, nemohol sa prikryť dekou, aby nespáchal samovraždu. Následne bol premiestnený do cely s rómami, pričom jeden z nich bol vo väzbe od 14 -tich rokov za rôzne lúpeže i za vraždu manželky. Dve noci nezažmúril oka, bál sa a najväčší strach mal o rodinu a deti. Manželka celú dobu plakala, obával sa o jej bezpečnosť a bezpečnosť svojich detí. Už samotnou väzbou sa žalobcovi zmenil život, vyše roka žili len z príjmu manželky, prácu si našiel po roku aj to po veľkých známostiach. Dôsledkom uvedeného konania a stíhania mal depresie, so situáciou sa musel vyrovnáť. Aj táto udalosť mala vplyv na ukončenie manželstva žalobcu, keďže manželka v ňom videla chlapa v uniforme, ktorý je zamestnaný, s dobrým príjmom a v dôsledku uvedeného skutku bolo všetko preč. Žalobca prišiel o kamarátov, zostali len tí verní. Pri hľadaní zamestnania každý, kto zistil, že je voči nemu vedené trestné stíhanie, túto skutočnosť bral do úvahy a do zamestnania ho nevzal.

70. Aj svedkovia J., H. D. a H. J. potvrdili skutočnosti, za akých došlo k zaisteniu colníkov, čo bolo na porade, kde zasiahla zásahová jednotka. Incident sledovalo množstvo svedkov, keďže colný úrad

sa nachádza vedľa železničnej stanice. Svedok J., ktorý bol v rozhodnom období súčasťou vedenia Colného úradu Michalovce vyvíjal aktivity, aby sa o zadržaní tak veľkého množstva colníkov a dôvod ich zadržania, ako aj o spôsobe, akým k tomu došlo dozvedel čo najviac. Colníci boli zadržaní pre pašovanie tovaru a branie úplatkov. Po predložení dôkazu bol zhrozený z toho, že colníkov zadržali kvôli skutku, ku ktorému došlo. Z jeho pohľadu bol takýto zásah absurdný, keďže colníci v prípade preukázania viny mali byť riešení disciplinárne, alebo mali byť voči nim vyhovené priestupkové postupy. Svedok nevedel pochopiť, že kvôli tak zanedbateľnému priestupku došlo k tak veľkej zásahovej akcii a k zadržaniu tak veľkého množstva colníkov, pričom všetkých vzali do väzby. So žalobcom je vo vzdialenom príbuzenskom vzťahu, ten bol za svoju prácu viackrát odmeňovaný, pomáhal mu ako aj ostatným colníkmi zorientovať sa v colných predpisoch a postupoch. So žalobcom sa rozprával, ten bol po zadržaní úplne na dne, zhoršil sa mu rodinný život. Tam kde žijú, každý každého pozná, ľudia vedia o všetkom. Z dôvodu aj trestného stíhania sa žalobcovi rozpadla rodina, bol svedkom toho, ako v obchodnom dome bol na manželku žalobcu adresovaný nepríjemný útok s tým, že jej manžel je pašerák, nehovoriac o tom, že to bolo v čase, keď jedna z jeho dcér mala vážne zdravotné problémy, potrebovala transplantáciu obličky, žalobca nemal peniaze. Colníci sa skladali na to, aby transplantáciu mohla jeho dcéra v Prahe absolvovať. Svedok sa mu snažil nájsť prácu hneď ako bol prepustený z väzby, využil svoje známosti, pokiaľ sa však majiteľ dozvedel, že je trestne stíhaný, do zamestnania ho neprijal. Žalobcu okolie odsúdilo ešte predtým, než bol odsúdený súdom. Podľa svedka D., so žalobcom sú kamarátmi, navzájom si pomáhajú. O tom, čo sa stalo v decembri 2008 sa dozvedel z médií, dozvedel sa aj to, že medzi zadržanými colníkmi je aj žalobca. Po prepustení z väzby sa správanie žalobcu zmenilo, uzatvoril sa do seba. Žalobca vždy tvrdil, že je nevinný, svedok ho ukludňoval, že existuje spravodlivosť a situácia sa vyrieši. Pri jednom rozhovore sa rozplakal, pre žalobcu to bolo ťažké obdobie. Nemal záujem ani o motorky, ktorá záľuba bola ich spoločnou, zo žalobcu sa stal iný človek. Jeho manželstvo skončilo rozvodom, keďže manželka si zakladala na tom, že jej manžel je colník, čo v danej oblasti niečo znamenalo. K veci sa vyjadril aj svedok J., bývalý kolega žalobcu, aj on bol colníkom, ktorého v decembri 2008 zadržali, a to za účasti všetkých železničiarov a ďalších svedkov. Žalobca bol v uvedený deň doma, kde ho mohli zatknúť, napriek tomu k zatknutiu došlo na pracovisku, kde ho nadriadený predvolal. Samotné zatýkanie negatívne pôsobilo na osobu žalobcu, všetci v okolí ich považovali za zločincov a pašerákov, ktorí berú úplatky. Ani oslobodzujúci rozsudok na tom nič nezmenil. Navyše celá udalosť bola medializovaná v TV Markíza, TV Joj, STV a svedok v tomto smere potvrdil, že v dôsledku zatýkania a väzby sa žalobca psychicky zrútil. Pred udalosťou to bol veselý chlap, vtipkoval, smial sa, po danom incidente o ničom inom nebola reč len o tom, ako to prežíva a ťažko znáša. Za uvedený skutok im hrozil trest odňatia slobody 7 - 12 rokov, žalobca sa bál ako to všetko dopadne. V okolí mal dobrú povesť, bol dobrosrdečný, ochotný každému pomôcť, teraz ho berú ako zločinca. Žalobcovi výrazne klesla životná úroveň, keďže prišiel o príjem. V čase keď jeho dcéra mala zdravotný problém, kolegovia sa mu skladali na jej vyšetrenie, pretože nemal dostatok finančných prostriedkov. Celá situácia sa dala riešiť inak, nanajvýš disciplinárnym konaním, a nie teatrálnym zásahom. Podľa svedkov uvedená udalosť mala neskutočné rozmery okamžite, pretože mnoho ľudí z okolitých dedín pracuje v Čiernej nad Tisou a meno žalobcu ani oslobodením spod obžaloby, resp. doposiaľ sa neočistilo. Žalobca je mladý človek, z obsahu osobného spisu je zrejmé, že bol niekoľkokrát odmeňovaný, služobné povinnosti vyplývajúce z výkonu štátnej služby vykonával svedomito, riadne a včas, v kolektíve bol obľúbený, mal korektné vystupovanie voči deklarantom aj voči kolegom na pracovisku. Rozhodnutím riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 28.1.2009 bol zo služobného pomeru colníka prepustený. Po skončení služobného pomeru a po návrate z väzby mal problém sa zaradiť do pracovného života, nevedel si nájsť prácu už aj z toho dôvodu, že trestné stíhanie nebolo ukončené. Nielen v rozhodnom období, ale aj dlhé roky po udalosti hlavnou témou v celej oblasti, v ktorej žalobca žije, boli skorumpovaní colníci. Tak ako bolo konštatované, predchádzajúci spôsob života žalobcu sa podstatne zmenil, udalosť z decembra 2008 mala nesmierne následky, v dôsledku trestného stíhania a hlavne väzby stratil priateľov, uzavrel sa do seba.

71. Podľa článku 16 ods. 1 Ústavy SR, nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia je zaručená. Obmedzená môže byť len v prípadoch ustanovených zákonom.

72. Podľa článku 19 ods. 1 Ústavy SR každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena.

73. Účelom práva na súkromie podľa vyšších článkov ústavy je chrániť jednotlivca, ľudské individuum pred nadmerným formovaním zo strany štátu, ba verejnej moci vôbec. Ústavný súd definoval súkromie

ako sféru života človeka, do ktorej nemožno zasahovať bez jeho súhlasu. Právom na súkromie zaručuje osobe možnosť rozhodovať samostatne o tých záležitostiach, ktoré sa uznávajú za súkromné. Nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia môže byť obmedzená v prípadoch obmedzených zákonom.

74. V ústavnom práve možno uvažovať o rozlíšení ochrany priznanej čl. 19 ods. 1 ústavy na štyri osobitné práva: na ľudskú dôstojnosť, o ďalšom práve na česť, potom o práve na dobrú povesť a o inom osobitnom práve na ochranu mena. Účel ochrany ľudskej dôstojnosti sa v súčasnom slovenskom práve vymedzuje ako ochrana pred zaobchádzaním, ktoré poníža dôstojnosť človeka ako ľudskej bytosti.

75. Súd vyhodnotil zistené následky trestného stíhania žalobcu a dospel k záveru, že prežitie útrapy, narušenie pracovných, rodinných, priateľských väzieb sú nepochybne závažnejším zásahom do integrity žalobcu, keď iba konštatovanie porušenia práva, nie je spôsobilé takýto závažný zásah vyvážiť. S poukazom na vyššie uvedené mal za to, že predmetným trestným stíhaním i väzbou došlo výrazným spôsobom k zníženiu jeho ľudskej dôstojnosti, ktorá odôvodňuje priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. Pri určovaní rozsahu náhrady nemajetkovej ujmy žalobcu vzniknutej v dôsledku nezákonného rozhodnutia postupoval podľa ustanovenia § 17 zák. č. 514/2003 Z.z.

76. V prípadoch rozhodovania o výške nemajetkovej ujmy je podľa názoru Ústavného súdu SR (sp. zn. III. ÚS 754/2016) potrebné zohľadniť jednak povahu trestnej veci, dĺžku trestného stíhania a predovšetkým dopady trestného stíhania do osobnostnej sféry poškodenej osoby (následky v osobnostnej sfére poškodeného), ako aj okolnosti, za ktorých k nemajetkovej ujme došlo. Za pomoci týchto kritérií ustálená výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch musí však súčasne najmä zodpovedať všeobecne zdieľanej predstave spravodlivosti a slušnosti.

77. V rozhodnutí zo 7.8.2018 sp. zn. 3Cdo/7/2017 Najvyšší súd SR pri riešení predmetnej otázky poukázal na judikatúru ESLP, podľa ktorej náhrada nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch musí byť rozumne primeraná, utrpenej ujme na povesti (napr. Tolstoy Miloslavsky v Spojené kráľovstvo).

78. Najvyšší súd v rozhodnutí sp. zn. 4Cdo/171/2005 konštatoval, že aj keď je výška zadosťučinenia v peniazoch predmetom úvahy súdu, jeho úvaha sa musí opierať o celkom konkrétne a preskúmateľné hľadiská. Uplatnenie voľnej úvahy sa tak nesmie stať nepreskúmateľnou ľubovôľou súdu, vymykajúc sa akejkolvek kontrole. Nemožno priznávať neprimerané, či dokonca tak premrštené sumy, ktoré by vo svojich dôsledkoch viedli (dokonca) k bezdôvodnému obohacovaniu sa. Nemajetková ujma má byť určitou náhradou za protiprávny stav, ktorý spôsobil nenapraviteľnú ujmu v nemajetkovej sfére dotknutej osoby, pričom výšku určuje súd a prihliadnutím na závažnosť spôsobenej ujmy. Ako bolo konštatované, primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, čo znamená primerané, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne a tým účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktné kvantifikovať a vyčísliť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadosťučinenia. Pokiaľ ide o vyjadrenie miery, akou bola zásahom znížená dôstojnosť alebo vážnosť osoby v spoločnosti, treba vychádzať z následnej reakcie, ktorý zásah vyvolal v rodinnom, pracovnom, či inom prostredí fyzickej osoby. Túto mieru treba zisťovať dokazovaním a posúdiť na základe poznania a vyhodnotenia tejto reakcie.

79. Súd prihliadol pri stanovení výšky nemajetkovej ujmy na vyššie uvedené. Pri určení výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy vzal do úvahy dĺžku trestného konania (viac ako 8 rokov - presne 102 mesiacov), z toho bol žalobca väzobne stíhaný od 2.12.2008 do 19.12.2008, počas tohto obdobia žil v neistote i povahou trestnej veci (hrozba podmieneného trestu odňatia slobody do 12 rokov), na citované následky trestného stíhania v osobnom, najmä pracovnom, rodinnom, spoločenskom živote, ako aj na skutočnosť, že nemajetková ujma, ktorá žalobcovi vznikla v dôsledku trestného stíhania netrvala „len“ po dobu od vznesenia obvinenia do oslobodenia spod obžaloby, ale vo svojej podstate pretrvávala a pretrváva aj naďalej a nie je možné odstrániť ju inak ako priznaním zadosťučinenia vo forme finančnej náhrady.

80. Súd výšku nemajetkovej ujmy určil po starostlivom uvážení všetkých skutočností, ktoré zistil na základe vykonaného dokazovania. Trestné stíhanie, ako aj samotná väzba je nepochybne samo o sebe vážnym zásahom do života človeka v celom jeho spektre a má samo o sebe negatívny dopad na

život človeka, čo môže objektívne privodiť ujmu na právach dotknutej osoby. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom to, aby výška odrážala všeobecné zdieľané predstavy o spravodlivosti.

81. Žalobca na pojednávaní dňa 24.4.2025 konkretizoval svoj nárok v časti nemajetkovej ujmy keď za väzbu požadoval 24.000,- EUR a za obdobie trestného stíhania 76.000,- EUR. Rovnako trval na ostatných nárokoch uplatnených žalobou. Požadoval ušlý zisk vo výške 81.759,- EUR, pri výpočte ktorého vychádzal z výšky priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR za jednotlivé roky tak, ako uviedol v žalobe.

82. Žalovaný náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu považoval za neprimerane vysokú, keďže žalobca bol vo väzbe 18 dní, rovnako žalobu žiadal zamietnuť v časti ušlého zisku, a to z dôvodu nepreukázania príčinnej súvislosti, keďže žalobca bol prepustený zo služobného pomeru na základe porušenia jeho základných povinností colníka a toto porušenie nemožno automaticky stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou.

83. Zhrnúc uvedené súd priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 27.500,- EUR, ktorú považoval za dôvodnú, primeranú a zodpovedajúcu všeobecnej predstave spravodlivosti s prihliadnutím na výšku priznanej nemajetkovej ujmy v obdobných veciach a v prevyšujúcej časti žalobu o priznaní nemajetkovej ujmy ako nedôvodnú zamietol.

84. Pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd poukazuje na rozhodovaciu činnosť súdov – rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 15.12.2022 sp. zn. 5Cdo/192/2021, ktorý dovolanie zamietol, pričom prvostupňový súd priznal nemajetkovú ujmu za 4 mesiace väzby, 125 dní, odškodnenie vo výške 4.000,- EUR, za trestné stíhanie, ktoré trvalo 104 mesiacov priznal nemajetkovú ujmu za každý mesiac trestného stíhania 300,- EUR, celkovo teda bola priznaná nemajetková ujma 35.000,- EUR, ktoré rozhodnutie bolo odvolacím súdom potvrdené. Ďalšie rozhodnutie - uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/257/2019, ktorým dovolanie zamietol sa týka rozhodnutia Okresného súdu Svidník, ktorý rozsudkom priznal žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy za 285 dní väzby v roku 2010 a 2011 vo výške 7.083,42 EUR, ktorý rozsudok bol odvolacím súdom potvrdený.

85. Rovnako vo veci 25C/26/2017 mestský súd rozhodol o nemajetkovej ujme žalobcu, keď mu priznal 17.000,- EUR, z toho 15.000,- EUR priznal žalobcovi ako náhradu nemajetkovej ujmy za trestné stíhanie, ktoré trvalo takmer tri roky a 2.000,- EUR za väzbu, ktorá trvala 13 dní. Uvedený rozsudok bol potvrdený odvolacím súdom.

86. S prihliadnutím na výšku priznanej nemajetkovej ujmy v obdobných veciach v zmysle aktuálnej rozhodovacej činnosti súdov, súd žalobcovi priznal nemajetkovú ujmu vo výške 27.500,- EUR, z toho 2.500,- EUR priznal žalobcovi ako náhradu nemajetkovej ujmy za väzbu a 25.000,- EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy za 102 mesiacov trestného stíhania.

87. Súd žalobcovi nepriznal nárok predstavujúci náhradu za trovy právneho zastúpenia za obhajobu v trestnej veci v sume 2.500,- EUR, keďže tento nárok v žiadosti zo dňa 3.1.2018, podľa ust. § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z. z. neuplatnil, navyše úhradu týchto trov nevedel súdu preukázať, čo uviedol na pojednávaní dňa 31.3.2022, čím mu žiadna škoda v súvislosti s uplatnením týchto trov nevznikla. Z rovnakého dôvodu mu súd nepriznal požadované odchodné v sume 9.081,- EUR.

88. Žalobca uplatnil aj nárok na ušlý zisk vo výške 81.759,- EUR, podľa výšky priemernej mesačnej mzdy v hospodárstve SR tvrdiac, že o túto skutočnú škodu sa mohol jeho majetok zväčšiť, za jednotlivé roky kedy bol trestne stíhaný. Tak, ako bolo uvedené, žalobca bol prepustený zo služobného pomeru colníka v zmysle rozhodnutia riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 28.1.2009 č. : R-26-2009-5334. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené 29.1.2009. Dôvodom prepustenia žalobcu bolo porušenie jeho základných povinností colníka ust. v § 44 ods. 3 písm. a), b), g) a h) zák. č. 200/1998 Z.z. o štátnej službe colníkov a prepustený bol podľa § 183 ods. 1 písm. d) citovaného zákona, pretože porušil služobnú prísahu a služobnú povinnosť zvlášť hrubým spôsobom a jeho ponechanie v služobnom pomere by bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. V uvedenom rozhodnutí o prepustení žalobcu zo služobného pomeru colníka boli konštatované a popísané skutočnosti a konania žalobcu, na základe ktorých došlo k jeho prepusteniu zo služobného pomeru colníka.

89. Na základe vyššie uvedeného je evidentné, že žalobca bol prepustený zo služobného pomeru rozhodnutím riaditeľa colného úradu pre zvlášť hrubé porušenie služobnej prísahy, pre ktoré by jeho ponechania v služobnom pomere colníka bolo na ujmu dôležitých záujmov štátnej služby. Skutkový stav, ktorý predchádzal tomuto rozhodnutiu bol zistený a preukázaný dôkazmi nachádzajúcimi sa vo vyšetrovacom spise, uvedený v odôvodnení rozhodnutia riaditeľa colného úradu zo dňa 28.1.2009. Na základe zadržania žalobcu, jeho vzatia do väzby, vznesenia obvinenia voči jeho osobe zo spolupáchateľstva zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa v súbehu so zločinom podielníctva a zo spolupáchateľstva zločinu zneužívania právomoci verejného činiteľa bolo dňa 2.1.2009 začaté so žalobcom konanie vo veciach služobného pomeru a bola mu daná možnosť sa k veci vyjadriť, navrhovať dôkazy a obhajovať sa. Žalobca v zápisnici napísanej dňa 2.1.2009 na zamestnaneckom oddelení Colného úradu Michalovce uviedol, že sa k predmetu konania a k veci vyjadrovať nebude, uvedené vyplýva z odôvodnenia uvedeného rozhodnutia riaditeľa. Proti rozhodnutiu riaditeľa colného úradu zo dňa 28.1.2009 žalobca nepodal odvolanie v zmysle poučenia a teda toto rozhodnutie nebolo ako právoplatné zrušené pre nezákonnosť. Súdna prax pritom ustálila, že v prípade prepustenia príslušníka, colníka zo služobného pomeru ide o personálne opatrenie za porušenie služobnej prísahy a služobnej povinnosti, ktoré nemožno stotožňovať s trestnoprávnou zodpovednosťou. Porušenie služobnej prísahy nemusí dosiahnuť intenzitu trestného činu a dôvody prepustenia colníka zo služobného pomeru môžu byť napriek tomu splnené. Je tomu tak z dôvodu, že konanie colníka sa neposudzuje z hľadiska dokazovania znakov trestného činu, ale ako konanie v rozpore so služobnou prísahou, a preto nie každé porušenie zákona musí byť trestným činom alebo priestupkom (rozhodnutie Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. IV.ÚS 296/2014).

Napokon ani samotný záver orgánov činných v trestnom konaní o vine, resp. nevine žalobcu zo spáchania trestného činu nemôže mať žiaden vplyv na závery orgánov v personálnom konaní. Prípadný oslobodzujúci rozsudok neznamená, že žalobca sa nedopustil porušenia služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, pretože porušenie služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti nemusí dosahovať intenzitu trestného činu. To, že predmetný skutok nebol kvalifikovaný ako trestný čin, ešte bez ďalšieho nemôže viesť k záveru, že predmetný skutok nemohol byť kvalifikovaný ako disciplinárne previnenie spočívajúce v porušení služobnej prísahy alebo služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom, a teda ako konanie, za ktoré bolo možné žalobcu ako colníka colného úradu prepustiť zo služobného pomeru. Treba pritom zdôrazniť, že dôvodnosť prepustenia žalobcu zo služobného pomeru nebola nikdy podrobená súdnemu prieskumu v na to určenom konaní, keďže žalobca rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce zo dňa 28.1.2009 nenapadol opravným prostriedkom, odvolaním, a teda toto rozhodnutie nebolo nikdy zrušené. Pričom práve vo väzbe na označené rozhodnutie riaditeľa Colného úradu Michalovce mala žalobcovi vzniknúť ním uplatňovaná škoda spočívajúca v tvrdenom ušlom zisku.

90. Príčinná súvislosť (kauzálny nexus) je podstatným prvkom zodpovednostnej skutkovej podstaty. O vzťah príčinnej súvislosti ide vtedy, ak protiprávne konanie a vznik škody sú v logickom slede, teda ak protiprávne konanie bolo príčinou a vznik škody vrátane jej rozsahu následkom tejto príčiny. Nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti nasvedčujúce jej existencii; príčinnú súvislosť treba vždy preukázať. Rozhodujúca je vecná súvislosť príčiny a následku a túto nemožno riešiť vo všeobecnej rovine, ale vždy v konkrétnych súvislostiach. Príčinou vzniku škody môže byť len také konanie (alebo opomenutie), bez ktorého by škodný následok nevznikol. Základom je úvaha, či by škodlivý následok nastal bez konania škodcu. Ak by tomu tak bolo, príčinná súvislosť by daná nebola. Podľa teórie tzv. adekvátnej príčinnej súvislosti, príčinná súvislosť je daná vtedy, ak je škoda podľa všeobecnej povahy obvyklého chodu vecí a skúseností adekvátnym dôsledkom protiprávneho úkonu. Súčasne však musí byť preukázané, že škoda by bez tejto príčiny nebola nastala. Okrem príčinnej súvislosti medzi určitým protiprávnym konaním a konkrétnou škodou je otázkou skutkovou. Jej existenciu zisťuje súd, ktorý so zreteľom na konkrétne okolnosti vyhodnocuje, či tu príčinná súvislosť je, alebo nie. Pri riešení otázky príčinnej súvislosti je právnym posúdením veci vymedzenie, medzi akou ujmom (ako následkom) a akou skutočnosťou (ako príčinou) tejto ujmy má byť príčinná súvislosť zisťovaná. Pre posúdenie zodpovednosti za škodu má preto zásadný význam otázka, v čom konkrétne spočíva škoda (majetková ujma), za ktorú je požadovaná náhrada. Práve vo vzťahu medzi konkrétnou ujmom poškodeného (ak vznikla) a konkrétnym konaním škodcu (ak je protiprávne), prípadne inou škodou (ak bola tvrdená a preukázaná), sa zisťuje príčinná súvislosť.

91. Právnym dôvodom skončenia služobného pomeru žalobcu nebolo samotné vedenie trestného stíhania voči jeho osobe, prípadne väzba, ale vydanie rozhodnutia č. R-26/2009-5334 zo dňa 28.1.2009. Rozhodnutie o prepustení je zákonné a ak teda bol so žalobcom ukončený služobný pomer na základe zákonného rozhodnutia, nemožno hovoriť o vzniku škody v podobe ušlej mzdy (keďže tu chýba protiprávny úkon - nezákonné rozhodnutie - nezákonné prepustenie zo služobného pomeru). Žalobca svoj nárok na náhradu škody odvodzoval od dĺžky trvania trestného stíhania a od rozhodnutia o jeho prepustení zo služobného pomeru.

92. Ušlý zisk je ujmom spočívajúcou v tom, že u poškodeného nedošlo v dôsledku škodnej udalosti k rozmnoženiu majetkových hodnôt, hoci sa to s ohľadom na pravidelný beh vecí dalo očakávať. Ušlý zisk sa neprejavuje zúžením majetku poškodeného (úbytkom aktív, ako je to u skutočnej škody), ale stratou očakávaného prínosu (výnosu). Nestačí pri tom iba pravdepodobnosť rozmnoženia majetku, lebo musí byť naisto postavené, že pri pravidelnom behu vecí (nebyť protiprávneho konania škodcu, alebo škodnej udalosti), mohol poškodený dôvodne očakávať zväčšenie svojho majetku, ku ktorému nedošlo práve v dôsledku konania škodcu (škodnej udalosti).

93. Ako bolo konštatované, žalobca bol prepustený zo služobného pomeru na základe rozhodnutia riaditeľa Colného úradu, ktoré rozhodnutie žalobca prevzal a voči ktorému nepodal opravný prostriedok. Z uvedeného rozhodnutia nevyplýva, že by prepustenie žalobcu zo služobného pomeru a s tým súvisiaca strata na zárobku, súviseli s jeho trestným stíhaním, resp. väzbou. Jeho prepustenie zo služobného pomeru súvisí s porušením služobnej prísahy a služobnej povinnosti zvlášť hrubým spôsobom.

94. Na základe vyššie uvedeného je súd toho názoru, že v danom prípade absentuje priama príčinná súvislosť medzi požadovanou škodou v súvislosti s jeho prepustením zo služobného pomeru colníka a rozhodnutím o vznesení obvinenia, resp. o väzbe, či vedením trestného stíhania voči jeho osobe (v tejto súvislosti súd poukazuje na doterajšiu súdnu prax a ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu SR k tejto otázke, alebo aj na nález Ústavného súdu SR IV. ÚS296/2014 zo dňa 6.5.2015).

95. Z vyššie uvedených dôvodov súd žalobu aj v tejto časti ako nedôvodnú zamietol.

96. Žalobca uplatnil aj úroky z omeškania vo výške 5% ročne od nasledujúceho dňa po obdržaní odpovede z Generálnej prokuratúry SR o tom, že jeho nárok neuspokojí, čo bolo 11.4.2018 - čl. 23 spisu, t.j. úrok z omeškania požadoval od nasledujúceho dňa t.j. od 12.4.2018 do zaplatenia.

97. Podľa ust. § 16 ods. 4 zák. č. 514/2003 Z.z. ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do 6 mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku, alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

98. Podľa vyššie citovaného zákonného ustanovenia pri uplatnení nároku na súde môže poškodený požadovať úhradu len v rozsahu nároku, ktorý bol predbežne prerokovaný a z titulu, ktorý bol predbežne prerokovaný. Ak súd rozhodnutím o náhrade škody prizná poškodenému aj úrok z omeškania, lehota z omeškania začína príslušnému orgánu plynúť najskôr dňom oznámenia, že neuspokojí nárok na náhradu škody, alebo uplynutím 6 mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku, ak súd neurčí začiatok jej plynutia neskôr.

99. Podľa § 517 ods. 1 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškani.

100. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

101. Podľa ustanovenia §3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia občianskeho zákonníka, v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadza Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

102. Omeškanie sa odvíja od splatnosti dlhu. Pri nároku na náhradu škody podľa zákona č.514/2003 Z.z. je pri určovaní splatnosti náhrady škody potrebné vychádzať z ustanovenia § 16 ods. 4, podľa ktorého lehota omeškania začína plynúť najskôr dňom oznámenia, že nárok poškodeného nebude uspokojený, alebo uplynutím 6 mesačnej lehoty na predbežné prerokovanie nároku. V konaní bolo nesporné, že žalobca požiadal o predbežné prerokovanie nároku listom zo dňa 3.1.2018, ktorú žiadosť adresoval Ministerstvu vnútra SR, a ktoré ministerstvo túto postúpilo generálnej prokuratúre. Generálna prokuratúra SR oznámením zo dňa 4.4.2018, ktoré bolo doručené právnomu zástupcovi žalobcu 11.4.2018 oznámila žalobcovi, že jeho nárok neuznáva. Ako bolo uvedené, oznámenie bolo advokátovi žalobcu doručené dňa 11.4.2018, žalovaný sa tak dostal do omeškania dňom nasledujúcim po oznámení, že nárok žalobcu nebude uspokojený, t.j. 12.4.2018. Z uvedeného dôvodu súd žalobe vyhovel aj v časti príslušenstva pohľadávky.

103. Výšku úrokov z omeškania súd určil podľa vyššie citovaného ust. § 3 nar. vlády č. 87/1995 Zb. v znení účinnom od 1.2.2013. Základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu bola vo výške 0,00% ročne; po zvýšení o 5 percentuálnych bodov výška úrokov z omeškania tak činí 5% ročne.

104. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

105. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

106. O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 255 ods. 1 CSP a žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu zo súdom priznanej sumy. Stanovenie výšky primeraného zadosťučinenia je voľnou úvahou súdu berúc do úvahy, vzhľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, skutočnosti významné pre jej určenie.

107. V prejednávanom prípade žalobcu nemožno vnímať ako procesne neúspešného v spore; žalobcovi bola priznaná nemajetková ujma aj keď v nižšej výške ako uplatňoval. Žalobcu nemožno ad absurdum zaťažiť procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu. Primárnym faktorom je fakt, že škoda bola spôsobená, jej výška nasleduje. Súd v tomto prípade priznal žalobcovi nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, t.j. zo sumy 27.500 EUR, čo možno zdôvodniť cez interpretáciu pojmu úspech vo veci, keďže ten sa skúma čo do právneho základu, a nie čo do výšky priznaného nároku. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Mestský súd Košice v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku, z. č. 160/2015 Z.z., ďalej iba CSP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť iba dôvodmi uvedenými v § 365 ods.1 CSP:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci (§62 ods.1 Civilného mimosporového poriadku, z. č.161/2015 Z.z., ďalej iba CMP).

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní (§62 ods.2 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.